

Nr 631

Av herr **Björkman m. fl.**, *angående utlandssvenskarnas rösträtt.*

(Lika lydande med motion nr 448 i Första kammaren)

Efter motioner och en rad utredningar under ett par decennier bragtes frågan om utlandssvenskarnas rösträtt vid val till riksdagens andra kammare till en partiell lösning genom beslut vid 1967 års riksdag. Enligt Kungl. Maj:ts förslag, vilket bifölls av en majoritet av riksdagen, kan svensk medborgare, som flyttat utomlands och upphört att vara mantalskriven i Sverige, enligt vissa regler upptagas i särskild röstlängd, om han eller hon varit kyrkobokförd i Sverige någon gång under de fem kalenderåren närmast före det år då röstlängden upprättas. En minoritet inom riksdagen, representerande de tre borgerliga partierna, yrkade i stället att utomlands bosatta svenska medborgare skulle få möjlighet att utöva sin rösträtt vid val till riksdagens andra kammare om de någon gång varit kyrkobokförda här i riket, d. v. s. utan någon tidsbegränsning. De nya bestämmelserna tillämpades första gången vid 1968 års andrakammarval.

Under de två följande åren, 1968 och 1969, har nya motioner väckts med förslag om att vidga kretsen av röstberättigade utlandssvenskar. Vid 1968 års riksdag — innan de nya reglerna hade tillämpats första gången — återkom motioner om att rösträtten skulle tillkomma utlandssvenskar utan den tidsbegränsning till fem år som 1967 års riksdagsbeslut innebar. I andra motioner yrkades att varje svensk medborgare, som enligt riksdagsordningen var tillförsäkrad valrätt, skulle erhålla möjlighet att upptas i röstlängd även om han icke var mantalsskriven här i riket. I andra motioner framfördes tanken att som villkor för att bli upptagen i särskild röstlängd borde ställas icke endast att vederbörande någon gång varit här kyrkobokförd utan även att detta skett efter viss ålder.

Vid 1969 års riksdag väcktes sju motioner av representanter för de fyra största partierna med yrkanden om vidgning av rösträtten i en eller annan form. I några motioner yrkades att rösträtten skulle vara oberoende av mantalsskrivning eller kyrkobokföring, i andra att kyrkobokföringen skulle skett någon gång efter viss ålder, förslagsvis 19 år. I ett annat motionspar föreslogs att femårsgränsen skulle vidgas till tio år. Förslag om uppmjukning av kravet på kyrkobokföring, så att utlandssvenskar skulle få möjlighet att vinna och bevara rösträtten genom besök i hemlandet, fördes fram i en motion och slutligen att svenska tjänstemän i internationella organisa-

tioner, i vilka Sverige är medlem, skulle undantas från femårsgränsen.

Gemensamt för samtliga motioner under de senaste två åren är sålunda att nuvarande begränsning till fem år anses vara för snäv och att en utvidgning av kretsen röstberättigade utlandssvenskar bör komma till stånd. Därvid uppstår vissa tekniska problem då det gäller kontroll av kyrkobokföring, folkbokföring, villkor om viss ålder och om styrkande av förnyade besök i hemlandet för utövande av rösträtt m. m. En ändring av nuvarande regler utan föregående utredning synes därför icke möjlig. En sådan utredning bör lämpligen företagas av 1965 års valtekniska utredning.

Under åberopande av vad här anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att 1965 års valtekniska utredning får i uppdrag att framlägga förslag som ger en större krets av utlandssvenskar rätt att delta i allmänna val.

Stockholm den 28 januari 1970

Folke Björkman (m)

Ingrid Sundberg (m) *Leif Cassel (m)* *Hans Wachtmeister (m)*

Tage Magnusson (m) *Gunnar Oskarson (m)* *Blenda Ljungberg (m)*

i Borås

Eric Krönmark (m) *Mårten Werner (m)* *Carl-Wilh. Lothigius (m)*
